

НАПРЯМ 2. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Дудник В.Ю.

аспірант,

Державний вищий навчальний заклад

«Донбаський державний педагогічний університет»

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-482-8-12>

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ У ЗБАЛАНСОВАНОМУ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Промисловий сектор України функціонує у складному та динамічному середовищі, що вимагає ефективного управління та стратегічного планування. В умовах геополітичної нестабільності, економічної невизначеності та посиленої глобальної конкуренції виробничі підприємства змушені оперативно адаптуватися до нових реалій, зокрема шляхом оптимізації фінансових ресурсів, податкового планування та впровадження аналітичних методів управління [1].

Важливу роль у забезпеченні стабільності промислових підприємств відіграє аналітичне забезпечення обліку та оподаткування, яке сприяє підвищенню прозорості фінансових операцій, зниженню ризиків та ефективному використанню ресурсів. Це особливо актуально в контексті збалансованого розвитку, що передбачає поєднання економічної ефективності, соціальної відповідальності та екологічної стійкості [2].

Останні роки продемонстрували, що промислові підприємства України стикаються з низкою викликів, пов'язаних із зростанням витрат на виробництво, нестабільністю податкового законодавства, логістичними обмеженнями та змінами у міжнародних ринках. Зокрема, високі ціни на енергоносії, нестача кваліфікованих кадрів та складність адміністрування податкових

зобов'язань негативно впливають на конкурентоспроможність підприємств [3].

Додатковим викликом є необхідність відповідності податкового обліку міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ) та вимогам Європейського Союзу, особливо в контексті євроінтеграції України. Для промислових підприємств це означає потребу в глибокому аналізі податкових ризиків, впровадженні автоматизованих систем обліку та адаптації до нових регуляторних вимог [4].

Аналітичне забезпечення обліку дозволяє підприємствам оцінювати фінансовий стан, прогнозувати майбутні витрати та доходи, а також оптимізувати виробничі процеси. Сучасні методи аналізу, зокрема бізнес-аналітика, моделювання сценаріїв та прогнозування, сприяють ухваленню обґрунтованих управлінських рішень [5].

Податковий менеджмент є важливою складовою аналітичного забезпечення, оскільки він дозволяє оптимізувати податкові платежі, використовуючи доступні податкові пільги, інвестиційні стимули та механізми компенсації витрат. Наприклад, підприємства, що інвестують у модернізацію виробництва, можуть отримати податкові канікули або зниження податкового навантаження [6].

Розвиток цифрових технологій відкриває нові можливості для покращення облікових та податкових процесів. Впровадження автоматизованих систем обліку, використання великих даних (Big Data) та блокчейн-технологій сприяє підвищенню точності фінансової звітності та мінімізації помилок у податковому адмініструванні [7].

У світовій практиці податкові механізми часто використовуються для стимулювання розвитку промисловості. Наприклад, багато країн застосовують спеціальні податкові режими для підприємств, що займаються інноваціями, експортом або переходом на «зелені» технології [8].

В Україні також запроваджено низку податкових стимулів, спрямованих на підтримку промисловості, включаючи:

- Зниження ставки податку на прибуток для підприємств, що реалізують інвестиційні проекти у сфері виробництва.

- Податкові пільги для підприємств, що використовують енергоефективні технології.
- Спрощені процедури звітності для малого та середнього бізнесу [9].

Проте ефективність цих заходів залежить від якості аналітичного забезпечення управління, оскільки підприємства повинні мати можливість оцінювати вигоди від застосування податкових пільг, прогнозувати податкові зобов'язання та уникати ризиків податкових перевірок [10].

Майбутнє аналітичного забезпечення обліку та оподаткування у промислових підприємствах залежить від впровадження новітніх технологій, зокрема:

- Штучного інтелекту для автоматизації процесів бухгалтерського обліку.
- Хмарних технологій для забезпечення безпечного зберігання та обробки даних.
- Блокчейну для підвищення прозорості фінансових операцій та податкових розрахунків [11].

Успішна адаптація промислових підприємств до нових умов можлива за умови ефективного поєднання традиційних методів фінансового менеджменту та сучасних технологій обліку і податкового планування. У перспективі, розвиток цифрової економіки, удосконалення законодавства та інтеграція України у світовий економічний простір сприятимуть підвищенню ефективності промислового сектору та забезпеченню його збалансованого розвитку [12].

Аналітичне забезпечення обліку та оподаткування відіграє ключову роль у розвитку промислових підприємств, дозволяючи їм ефективно реагувати на виклики сучасного економічного середовища. Використання передових методів аналізу, цифрових технологій та податкових механізмів сприяє підвищенню фінансової стабільності, мінімізації ризиків та стимулюванню інвестиційної діяльності. Впровадження комплексного підходу до аналітичного забезпечення сприятиме не лише зростанню окремих підприємств, а й загальному розвитку промислового сектору України.

Література:

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 18.03.2025).
2. Міністерство фінансів України. Про податкову політику та її вплив на економічний розвиток. URL: <https://mof.gov.ua> (дата звернення: 18.03.2025).
3. Національний банк України. Макроекономічний огляд України за 2024 рік. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 18.03.2025).
4. International Financial Reporting Standards (IFRS). Офіційний сайт. URL: <https://www.ifrs.org> (дата звернення: 18.03.2025).
5. Smith J., Brown T. Financial Analytics in Industrial Enterprises. London: Routledge, 2023. 340 p.
6. Іваненко О.В. Податковий менеджмент: сучасні виклики та перспективи розвитку. *Економічний вісник*, 2023. № 4. С. 56–67.
7. Deloitte Ukraine. Автоматизація бухгалтерського обліку та цифрові технології у фінансовому менеджменті. URL: <https://www2.deloitte.com> (дата звернення: 18.03.2025).
8. European Commission. Taxation and Industrial Policy in the EU. Brussels, 2024. URL: <https://ec.europa.eu> (дата звернення: 18.03.2025).
9. Верховна Рада України. Податковий кодекс України (станом на 2025 рік). URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 18.03.2025).
10. Мельник П.В., Коваленко Л.А. Аналітичне забезпечення стратегічного управління підприємствами. Київ : КНЕУ, 2022. 215 с.
11. PwC Ukraine. Перспективи використання штучного інтелекту в бухгалтерському обліку та податковому адмініструванні. URL: <https://www.pwc.com/ua> (дата звернення: 18.03.2025).
12. World Economic Forum. The Future of Industrial Digitalization. Geneva, 2024. URL: <https://www.weforum.org> (дата звернення: 18.03.2025).
13. OECD. Tax Policy and Economic Growth in Emerging Markets. Paris, 2024. URL: <https://www.oecd.org> (дата звернення: 18.03.2025).